

Kesäpihan lintuja



Anna Anhola

KESÄPIHAN LINTUJA

KESÄPIHAN LINTUJA

Anna Anhola

© 2023 Anna Anhola

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-33-0427-7

Kansikuva: Ferdinand von Wright: Peippoja ja urpiaisia (1868)

Sisältö

Aluksi	6
Pulmunen	7
Kiuru	8
Peippo	10
Västäräkki	12
Kottarainen	14
Töyhtöhyppä	16
Kuovi	17
Haarapääsky	18
Punarinta	20
Sinirinta	21
Räkättirastas	22
Laulurastas	23
Kirjosieppo	24
Mustapääkerttu	25
Sepelkyyhky	26
Hippiäinen	28
Leppälintu	29
Satakieli	30
Käki	31

Aluksi

Kuu kiurusta kesään, puoli kuuta peipposesta (tai pohjoisessa; puoli kuuta pulmusesta), västäräkistä vähäsen, pääskyselä ei päivääkään!

Suomessa pesii yli neljäsataa lintulajia. Tässä kirjassa esitellään niistä muutamia. Esiteltävät lintulajit ovat melko tavallisia ihmisten läheisyydessä, joten voit hyvin osua näkemään tai kuulemaan monia niistä. Jokaisen linnun kohdalla on myös sen tieteellinen nimi.

Useimmat tämän kirjan linnuista ovat muuttolintuja, jotka muuttavat talven ajaksi lämpimämmille seuduille, mutta palaavat Suomeen pesimään. Monet niistä syövät pääosin hyönteisiä, joten niille ei ole Suomessa talvella ruokaa.

Kun olet tutustunut tämän kirjan lintuihin, haluat ehkä lukea lisää linnuista. Lintukirjoja löytyy vaikkapa kirjastosta. Talvisen lintulaudan lintuihin tutustutaan myös kirjassa *Talvipihan lintuja*.

Kirjan kuvista suuri osa on lintukuvistaankin tunnettujen von Wrightin taiteilijaveljesten töitä.

PULMUNEN (*Plectrophenax nivalis*)



Pulmunen on suunnilleen varpusen kokoinen lintu, joita voi nähdä muuttoaikoina maalis-huhtikuussa Etelä-Suomen pelloilla suurina parvina. Pesimään pulmuset kiiruhtavat tunturi-

Lappiin. Se munii kivenkoloon tai kallonhalkeamaan tehtyyn pesään 4–7 munaa, joita naaras hautoo.

Pulmuseen tuntomerkkeihin kuuluvat siipien valkoiset laikut ja valkoinen vatsa. Linnun latinalainen nimi *nivalis* viittaa lumenkaltaisuuteen; linnun vatsapuoli voi olla hohtavan valkoinen. Tähän viittaa myös vanha sanonta: Puhdas kuin pulmunen. Pulmunen on ollut myös ihmisen hellittelynimi.

KIURU (*Alauda arvensis*)



Varpuslintuihin kuuluva kiuru on vaatimattoman näköinen muuttolintu, joka saapuu Suomeen aikaisin keväällä.

Linnun pituus on noin 16–18 cm. Sillä on usein nähtävissä pääläella pieni töyhtö, jota tosin ei tässä

kuvassa näy. Tyypillisesti kiurun tunnistaa, kun se kohoaa liverrellen pellolta suoraan ylöspäin.

Kiurun toinen nimi on leivo tai leivonen. Kiuru on linnun virallinen nimi, koska leivoksi on kansankielessä nimitetty muitakin lintuja, ainakin punatulkkuja, tilheä ja taviokuurua. Kiurun paikallisia nimityksiä ovat olleet myös kirri, kirvu ja kivenpuottaja.

Kiuru pesii koko Suomessa, etelässä se on yleisempi. Kiurun pesä on pieni kuoppa maassa, usein pellolla tai ojanpenkalla. Pesä on tavallisesti vuorattu kuivilla heinillä ja juurilla. Kiuru munii tavallisesti noin neljä munaa. Vain naaras hautoo, mutta molemmat vanhemmat ruokkivat poikasia.

”Miks leivo lennät Suomehen niin varhain kevähällä”, runoili Aleksanteri Rahkonen 1860-luvulla.

Larin-Kyöstin eli Kyösti Larsonin ”Kevätsointuja” alkaa:

Taas leivoset ilmassa leikkiä lyö,
kevätvirsiä viidakko kaikaa.
Suli hanget ja nousi jo kukkien vyö.
Sinilaine jo lyö ja jo valkeni yö.
Nyt on toivoon ja lempeen aikaa.

Kiuru on Keski-Pohjanmaan maakuntalintu.

PEIPPO

(*Fringilla coelebs*)

Vuonna 2018 laskettiin peipon olevan Suomen yleisin lintulaji. Se on muuttolintu, joka saapuu Suomeen joskus jo maaliskuussa. Linnun pituus on 14–16 cm eli se on



suunnilleen varpusen tai talitiaisen kokoinen. Aikuisen koiraspeipon tunnistaa kesällä kirkkaan punaisesta rinnasta, naarailla ja nuorilla linnuilla rinta on harmaampi. Myös siiven valkoiset laikut ovat hyvä tuntomerkki.

Peippo pesii lähes koko Suomessa pohjoisinta Lappia lukuunottamatta. Peipon pesä on puussa tai pensaassa yleensä vähintään parin metrin korkeudessa. Peippo munii toukokuussa 4–7 munaa, joita naaras hautoo. Joskus peippo pesii vielä uudelleen heinäkuussa.

Suomessa pesii yli neljäsataa lintulajia. Tässä kirjassa esitellään niistä muutamia. Esiteltävät lintulajit ovat melko tavallisia ihmisten läheisyydessä, joten voit hyvin osua näkemään tai kuulemaan monia niistä. Jokaisen linnun suomenkielisen nimen jälkeen on suluissa sen tieteellinen nimi.

Useimmat tämän kirjan linnuista ovat muuttolintuja, jotka muuttavat talven ajaksi lämpimämmille seuduille, mutta palaavat Suomeen pesimään. Monet niistä syövät pääosin hyönteisiä, joten niille ei ole Suomessa talvella ruokaa.

Kun olet tutustunut tämän kirjan lintuihin, haluat ehkä lukea lisää linnuista. Lintukirjoja löytyy vaikkapa kirjastosta. Talvisen lintulaudan lintuihin tutustutaan myös kirjassa Talvipihan lintuja. Kirjan kuvista suuri osa on lintukuvistaankin tunnettujen von Wrightin taiteilijaveljesten töitä.

